

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL E. B. 2013-12-19 SKUNDO**

2014 m. gegužės 22 d. Nr. S-97 (7-259/2013)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininko
komisijos narių

Stepono Vytauto Jurnos
Lauros Milašiūtės – pranešėja
Rasos Stravinskaitės
Editos Veršelienės
Linos Vosylienės
Jūratei Dalmantaitei

sekretoriaujant
šalims nedalyvaujant

2014 m. gegužės 6 d. išnagrinėjusi mokesčių mokėtojo E. B. (toliau – Pareiškėjas) 2013-12-19 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos 2013-11-22 sprendimo Nr. 68-177, n u s t a t ė:

Centrinis mokesčių administratorius ginčijamu sprendimu patvirtino Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (Vilniaus AVMI; Inspekcija) 2013-09-19 sprendimą Nr. (23.20-08)-323-4598, kuriuo Pareiškėjas neatleistas nuo 152583,66 Lt PVM delspinigių.

Byloje nustatyta, kad Pareiškėjas 2013-09-17 buvo skolingas į valstybės biudžetą 152583,66 Lt PVM delspinigių dėl laiku nesumokėtos PVM sumos, apskaičiuotos ir deklaruotos PVM mokėtoju neįregistruoto asmens mokėtino PVM apyskaitose už 2008 m. sausio–gruodžio mėn. mokesčius laikotarpius.

Inspekcija, 2013-08-23 gavusi Pareiškėjo prašymą ir 2013-09-16 papildomą prašymą atleisti nuo apskaičiuotų delspinigių, pažymėjo, kad delspinigiai pradami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal tuo metu galiojančius mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas į biudžetą, t. y. delspinigiai už laiku nesumokėtas mokėtinas 2008 ir 2009 m. PVM sumas apskaičiuoti nuo atitinkamų mėnesių 25 dienos (LR PVM įstatymo 92 str. 3 d., LR Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 97 str. 1 d.). PVM apyskaitos už nurodytus mokesčius laikotarpius buvo pateiktos tik 2013-05-15, todėl teisę išieškoti Pareiškėjo pavėluotai deklaruotas PVM sumas mokesčių administratorius įgijo 2013-05-16 (MAĮ 105 str. 2 d.). Kadangi deklaruota 227990 Lt PVM suma nėra sumokėta iki šiol, delspinigiai Pareiškėjui gali būti skaičiuojami iki 2013-11-11, t. y. 180 dienų nuo teisės priverstinai išieškoti mokesčią nepriemoką atsiradimo dienos (MAĮ 98 str. 2 d.).

Inspekcija nurodė, kad, jei Pareiškėjas vykdydamas individualią veiklą būtų tinkamai vykdęs savo pareigas ir išsiaiškinęs apmokestinimo tvarką, nebūtų susidariusi tokia mokesčią nepriemoka, kokia susidarė mokesčių mokėtojui tinkamai nevykdant savo pareigų, todėl nėra pagrindo atleisti jį nuo delspinigių pagal MAĮ 141 str. 1 d. 1 punktą.

Inspekcija nenustatė aplinkybių, kurias būtų galima prilyginti *force majeure* ar kitoms nuo mokesčių mokėtojo valios nepriklausančioms aplinkybėms, kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti, todėl konstatavo, jog Pareiškėjas negali būti atleistas nuo nurodytų delspinigių pagal MAĮ 141 str. 1 d. 2 punktą.

Žala biudžetui padaryta, nes Pareiškėjas laiku nesumokėjo PVM atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta tvarka ir terminais (į biudžetą laiku nepateko mokėtinos mokesčio sumos), todėl Pareiškėjas negali būti atleistas nuo delspinigių pagal MAĮ 141 str. 1 d. 3 punktą.

Inspekcija nurodė, kad Pareiškėjas duomenų apie tai, kad PVM įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo ar klaidingos konsultacijos, nepateikė, todėl Pareiškėjas negali būti atleistas nuo delspinigių pagal LR MAĮ 141 str. 1 d. 4 punktą.

Įvertinus Pareiškėjo ir jo sutuoktinės turimą kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turta, darbą, Pareiškėjo 40 proc. darbingumą, padaryta išvada, jog Pareiškėjo socialinė (ekonominė) padėtis neatitinka LR MAĮ 113 str. 1 d. 3 punkto nuostatų, todėl jis neatleistas nuo PVM delspinigių mokėjimo.

Vadovaujantis MAĮ (2007-07-03 redakcija Nr. X-1249) 100 str. 1 d., 141 str. 1 d. ir VMI viršininko 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-144 patvirtintų Atleidimo nuo baudų ir delspinigių taisyklių (toliau – Taisyklės, 2006-02-28 redakcija Nr. VA-20) 7, 28.2 p., Inspekcija 2013-09-19 sprendimu Nr. (23.20-08)-323-4598 neatleido Pareiškėjo nuo PVM delspinigių.

Dėl delspinigių apskaičiavimo.

Centrinis mokesčių administratorius nurodė, jog delspinigiai mokesčių mokėtojui skaičiuojami už nesumokėtą arba pavėluotai į biudžetą sumokėtą mokesčių mokėtojo deklaruotą mokestį arba mokesčių mokėtojo (atitinkamo mokesčio įstatyme numatytu atveju – mokesčių administratoriaus) apskaičiuotą nedeklaruojamą mokestį (LR MAĮ 96 str. 1 d. 1 p.).

Šio Įstatymo (MAĮ) 96 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytu atveju delspinigiai pradedami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal tuo metu galiojančius mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas į biudžetą (MAĮ 97 str. 1 d.).

Delspinigiai, pradėti skaičiuoti šio Įstatymo (MAĮ) 97 straipsnyje nustatyta tvarka, skaičiuojami kiekvieną dieną ir baigiami skaičiuoti: mokesčio sumokėjimo (sugražinimo) į biudžetą dieną (įskaitytinai) arba tą dieną, kai mokestinė prievolė pasibaigia kitais šio Įstatymo (MAĮ) 93 straipsnyje nustatytais pagrindais (MAĮ 98 str. 1 d.).

Delspinigiai, pradėti skaičiuoti šio Įstatymo (MAĮ) 97 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka, skaičiuojami ne ilgiau kaip 180 dienų nuo teisės priverstinai išieškoti mokestinę nepriemoką atsiradimo dienos, o mokesčių mokėtojui nesumokėjus jo (atitinkamo mokesčio įstatyme numatytu atveju – mokesčių administratoriaus) apskaičiuoto nedeklaruojamo mokesčio, – ne ilgiau kaip 180 dienų nuo atitinkamo mokesčio įstatyme numatyto sumokėjimo termino (MAĮ 98 str. 2 d.).

Mokesčių administratorius įgyja teisę priverstinai išieškoti mokesčių mokėtojo mokestinę nepriemoką, jeigu yra bent vienas iš nustatytų pagrindų: mokesčių mokėtojas nesumoka deklaruoto mokesčio arba muitinės deklaracijoje nurodyto mokesčio atitinkamo mokesčio įstatyme ar jo pagrindu priimtame lydimajame teisės akte nustatytu terminu (LR MAĮ 105 str. 1 d. 2 p.).

Tais atvejais, kai pasibaigus mokesčio sumokėjimo terminui mokesčių mokėtojas mokesčio deklaraciją pateikia pavėluotai arba pateikia patikslintą mokesčių deklaraciją, mokesčių administratorius įgyja teisę išieškoti patikslintoje mokesčių deklaracijoje nurodytą mokestį ir su juo susijusius delspinigius kitą dieną po minėtos deklaracijos pateikimo dienos (MAĮ 105 str. 2 d.).

Įstatymų leidėjas nustatė, jog delspinigiai pradedami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal tuo metu galiojančius mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas į biudžetą, ir baigiami skaičiuoti: mokesčio sumokėjimo į biudžetą dieną (įskaitytinai) arba tą dieną, kai mokestinė prievolė pasibaigia kitais MAĮ nustatytais pagrindais. Tačiau, įstatymų

leidėjas taip pat įvirtino nuostatą, kad delspinigiai skaičiuojami 180 dienų, pradedant skaičiuoti šį terminą nuo teisės priverstinai išieškoti mokesčių atsiradimo datos. Taigi, delspinigių skaičiavimas stabdomas po 180 dienų, kurių skaičiavimo pradžia yra kita diena po pavėluotos deklaracijos pateikimo dienos, tačiau bendra delspinigių skaičiavimo pradžia yra kita diena po to, kai mokestis pagal tuo metu galiojančius teisės aktus turėjo būti sumokėtas.

Pareiškėjo atveju apskaičiuota už konkretų mėnesį mokėtina PVM suma turi būti sumokėta į biudžetą iki kito mėnesio 25 dienos (PVM įstatymo 92 str. 3 d.), todėl Pareiškėjo deklaruota 81401 Lt PVM suma už 2008 m. sausio mėn. turėjo būti sumokėta iki 2008-02-25; 1213 Lt PVM už 2008 m. vasario mėn. – iki 2008-03-26; 1251 Lt PVM už 2008 m. kovo mėn. – iki 2008-04-25; 740 Lt PVM už 2008 m. balandžio mėn. – iki 2008-05-26; 1243 Lt PVM už 2008 m. gegužės mėn. – iki 2008-06-25; 1255 Lt PVM už 2008 m. birželio mėn. – iki 2008-07-25; 1266 Lt PVM už 2008 m. liepos mėn. – iki 2008-08-25; 1297 Lt PVM už 2008 m. rugpjūčio mėn. – iki 2008-09-25; 45807 Lt PVM už 2008 m. rugsėjo mėn. – iki 2008-10-27; 1281 Lt PVM už 2008 m. spalio mėn. – iki 2008-11-25; 90212 Lt PVM už 2008 m. lapkričio mėn. – iki 2008-12-29; 1220 Lt PVM už 2008 m. gruodžio mėn. – iki 2009-01-26. Atitinkamai PVM delspinigiai už laiku nesumokėtą mokėtiną 2008 metų sausio mėn. PVM sumą Pareiškėjui apskaičiuoti nuo 2008-02-26, už nesumokėtą 2008 metų vasario mėn. PVM – nuo 2008-03-27, už nesumokėtą 2008 metų kovo mėn. PVM – nuo 2008-04-26 ir t. t., t. y. bendra delspinigių skaičiavimo pradžia, taip pat nurodytos taikomos delspinigių normos ir skaičiavimo dienų skaičius pagal kiekvieną deklaruotą PVM sumą (išrašai iš Integruotos mokesčių ir Mokesčių apskaitos informacinių sistemų).

PVM apyskaitos už aukščiau nurodytus mokesčius laikotarpius buvo pateiktos tik 2013-05-15, todėl teisę išieškoti Pareiškėjo pavėluotai deklaruotą mokėtiną PVM sumą mokesčių administratorius įgijo 2013-05-16, t. y. kitą dieną po PVM apyskaitų pateikimo. Kadangi deklaruota 227990 Lt PVM suma nėra sumokėta iki šiol, delspinigiai Pareiškėjui gali būti skaičiuojami iki 2013-11-11, t. y. 180 dienų nuo teisės priverstinai išieškoti mokesčią nepriemoką atsiradimo dienos (2013-05-16). Sprendime pažymėta, jog delspinigių skaičiavimo trukmė gali būti mažesnė tik tuo atveju, jeigu iki nurodyto delspinigių skaičiavimo termino pabaigos PVM nepriemoka bus sumokėta į biudžetą arba mokesčią prievolė pasibaigs kitais MAĮ 93 str. nustatytais pagrindais. Pareiškėjas nepateikė savo delspinigių skaičiavimo, todėl nepaneigė mokesčių administratoriaus pateikto delspinigių apskaičiavimo (MAĮ 67 str. 2 d.). Kita vertus, Pareiškėjas pripažįsta, jog 2013-07-15 iš VMI 2013-07-02 sprendimo Nr. (23.17-08)-320-47490 sužinojo apie apskaičiuotus 95173,95 Lt PVM delspinigius nuo minėtos PVM nepriemokos, tačiau jų neginčijo.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, darytina išvada, jog Inspekcija išsamiai išdėstė delspinigių skaičiavimo tvarką, todėl nėra pagrindo sutikti su Pareiškėjo argumentu, jog nėra pagrįstas mokesčių administratoriaus apskaičiuotas delspinigių dydis.

Dėl sunkios fizinio asmens ekonominės (socialinės) padėties.

Pareiškėjas suformulavo prašymą atleisti jį nuo 151489,42 Lt PVM delspinigių, nes yra sunki jo ekonominė (socialinė) padėtis, todėl VMI nagrinėjo skundą atleidimo nuo PVM delspinigių pagal Pareiškėjo nurodytą pagrindą (MAĮ 100 str. 1 d. 3 p., 113 str. 1 d. 3 p.).

MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkte numatyta, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo delspinigių, kai juos išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal šio įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą. Tuo tarpu MAĮ 113 str. 1 d. 3 punkte numatyta, kad mokesčią nepriemoka gali būti pripažįstama beviltiška, kai netikslinga priverstinai ją išieškoti, kadangi sunki fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis: fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir rehabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jau teikiama.

Sprendime nurodyta, jog tam, kad galėtų būti pasiremta 113 str. 1 d. 3 punktu, turėtų būti neginčytinai įrodyta, jog fiziniam asmeniui reikalinga valstybės parama (asmuo yra

pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir rehabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jau teikiama (LVAT 2011-04-04 nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-372/2011). Be to, minėtos įstatymo nuostatos negali būti taikomos vien tik formaliai atsižvelgiant į mokesčių mokėtojo priklausymą tam tikrai socialinei grupei, kuriai valstybė paprastai teikia paramą. Asmuo, net ir priklausydamas atitinkamai socialinei grupei (būdamas pensininkas, bedarbis, neįgalusis ar pan.), vis tik gali turėti nemažai turto ir finansinių lėšų, o tokiu atveju jo atleidimas nuo delspinigių jau negalėtų būti pateisinamas ekonominiu ar socialiniu požiūriu (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (LVAT) 2011-12-01 nutartis adm. byloje Nr. A-442-2900/2011, 2010-06-07 nutartis adm. byloje Nr. A-442-807/2010).

Nekilnojamojo turto registro duomenimis (2013-10-18), Pareiškėjo vardu yra registruotas nekilnojamasis turtas:

- ½ žemės sklypo, esančio Š. g. 115, P. (vertė 41800 Lt);
- butas, esantis Š. g. 115-1, P. (vertė 188000 Lt);
- žemės sklypas, esantis L. g. 37, V. (vertė 119000 Lt);
- gyvenamasis namas, esantis L. g. 39, V. (vertė 366000 Lt);
- pirtis, esanti L. g. 39, V. (vertė 5360 Lt);
- žemės sklypas, esantis L. g. 39, V. (vertė 119000 Lt);
- butas, esantis U. g. 60-2, V. (vertė 324000 Lt);
- žemės sklypas, esantis Ž. E. g. 170, V. (vertė 125000 Lt);
- žemės sklypas, esantis Š. g. 13, S. k., R. sen., V. r. (vertė 54000 Lt);
- sodo namelis, esantis Š. g. 13, S. k., R. sen., V. r. (vertė 42800 Lt).

Sutuoktinės A. B. vardu registruotas nekilnojamasis turtas:

- žemės sklypas, esantis K. S. 10-oji g. 25, V. (vertė 240000 Lt);
- butas, esantis K. S. 10-oji g. 25-1, V. (vertė 571000 Lt);
- butas, esantis K. S. 10-oji g. 25-2, V. (vertė 568000 Lt).

Taigi, vien Pareiškėjo turimo turto bendra vertė – 1384960 Lt. Nepavykęs jo realizavimas (butas, esantis U. g. 60-2, V.) nesudaro pagrindo jo vertės vertinti kitaip.

VĮ „Regitra“ duomenimis, Pareiškėjo vardu įregistruotos transporto priemonės:

- VW CARAVELLE (gamybos metai 2000 m.);
- MERCEDES BENZ S320 (gamybos metai - 2004 m.);
- MERCEDES BENZ 609 (gamybos metai - 1988 m.);
- nenustatytos markės transporto priemonė (1986 m. gamybos).

Sutuoktinės vardu įregistruotas MERCEDES BENZ C 220CDI (gamybos metai - 2006 m.).

SODROS duomenimis, Pareiškėjas nuo 2005-12-01 iki 2008-12-01 vertėsi veikla pagal verslo liudijimą, nuo 2011-06-30 iki 2011-11-29, nuo 2012-02-28 iki 2012-08-17 bei nuo 2012-08-20 dirba (dirbo) įvairiose įmonėse. Pareiškėjo darbingumo lygis 2012-10-08–2013-10-07 laikotarpiu buvo sumažintas 60 proc. (darbingumo lygio pažyma DL-1 Nr. 0705323).

Trečiųjų asmenų pateiktais duomenimis, Pareiškėjas 2009 m. gavo 52162,53 Lt palūkanas, 2010 m. – 44041,06 Lt palūkanas, 2011 m. – 2598,66 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas, 2012 metais – 5565,23 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas.

Pareiškėjo pateiktoje UAB „X“ 2013-08-06 pažymoje nurodyta, kad nuo 2012 metų rugpjūčio mėn. iki 2013 metų liepos mėn. Pareiškėjui buvo apskaičiuotas 8846,26 Lt darbo užmokestis, išmokėtas – 7534,61 Lt.

Pareiškėjo sutuoktinė, remiantis trečiųjų asmenų pateiktais duomenimis, 2012 metais gavo 200 Lt kitos individualios veiklos pajamas. Pareiškėjo sutuoktinė 2012 metais Metinėje pajamų deklaracijoje (forma GPM308) deklaravo 43377,00 Lt pajamas iš individualios veiklos (Trečiųjų asmenų pateiktų duomenų pažymos už 2009, 2010, 2011 m., VMI 2013-09-10 raštas Nr. (23.3-08)-RNA-35813).

Operatyvaus patikrinimo metu buvo nustatyta, kad Pareiškėjas 2008 m. gavo 2315177 Lt pajamas (iš jų: 417900 Lt dukters G. B. paskola, 35004 Lt – palūkanos už indėlius, 175000 Lt – B. B. skolos gražinimas, 1340000 Lt – pajamos iš nekilnojamojo turto pardavimo, 100000 Lt – T. G. skolos gražinimas, 40660 Lt – I. Z. skolos gražinimas, 93280 Lt – pajamos iš veiklos pagal verslo liudijimą), patyrė 2725191 Lt išlaidas (iš jų: 28600 Lt apmokėjimas V. C. už statybos darbus, 1817814 Lt išlaidos nekilnojamojo turto statyboms, 40000 Lt paskola D. P. , 150000 Lt paskola G. A. , 50000 Lt paskola R. Č. , 100000 Lt paskola T. G. , 175000 Lt paskola B. B. , 40660 Lt paskola I. Z. , 185000 Lt reikalavimo teisės pirkimas (bendra debitorinių skolų suma – 740660 Lt). Inspekcija taip pat nustatė, kad Pareiškėjas yra UAB „Visagino prekybos centras“ akcininkas (50 proc.) ir ši įmonė Pareiškėjui skolinga 1439500 Lt (Inspekcijos 2013-05-21 operatyvaus patikrinimo ataskaita Nr. 430-1879). Taigi, Pareiškėjas disponuoja didelės vertės finansiniu turtu, nes paskolos yra gražintinas turtas (LR Civilinio kodekso 6.870 str. 1 d., 6.873 str.).

MAĮ 100 str. 1 d. 3 p. įtvirtintas atleidimo nuo delspinigių pagrindas siejamas su tokia mokesčių mokėtojo ekonomine (socialine) situacija, kai jis negauna jokių pajamų arba gauna nepakankamai pajamų ir yra valstybės remiamas arba jam tokios pagalbos reikia. Vien fizinio asmens priskyrimas tam tikrai socialinei grupei (pensininkams, neįgaliesiems, bedarbiams ir pan.) savaime nesudaro pagrindo atleisti jį nuo delspinigių. Tam būtina įvertinti visas mokesčio mokėtojo ekonominę (socialinę) padėtį apibūdinančias aplinkybes (gaunamas pajamas, turimą nekilnojamąjį turtą ir kt.), tačiau įstatymų leidėjas nenustatė, jog mokesčių administratorius minėtą padėtį vertintų pagal mokesčių mokėtojo turto ir įsipareigojimų santykį. Kitaip sakant, asmens mokumas nėra kriterijus, kuris įtakoja mokesčių mokėtojo ekonominės (socialinės) būklės vertinimą atleidimo nuo delspinigių aspektu. Pareiškėjo prisiimti įsipareigojimai neturi teisinės reikšmės, vertinant mokesčių mokėtojo ekonominę (socialinę) būklę.

LVAT 2013-09-30 nutartyje adm. byloje Nr. A-575-1470/2013 pažymėjo, kad vien santykinai didelės apskaičiuotų delspinigių ir paskirtų baudų sumos bei asmens priskyrimas tam tikrai socialinei grupei (pensininkams, neįgaliesiems, bedarbiams ir pan.) savaime nesudaro pagrindo sumažinti delspinigius ir baudas ar atleisti nuo jų mokėjimo.

Taigi, santykinai didelė apskaičiuotų delspinigių suma nesudaro pagrindo spręsti klausimą dėl Pareiškėjo atleidimo nuo delspinigių ar jų sumažinimo.

Kaip matyti, Pareiškėjas disponuoja didelės vertės nekilnojamoju ir finansiniu turtu, todėl VMI negali vienareikšmiškai konstatuoti, jog Pareiškėjas neturi finansinių lėšų atsiskaityti su valstybės biudžetu ir kad jo ekonominė (socialinė) padėtis yra sunki. Taigi, nėra neginčytinai įrodyta, kad Pareiškėjo ekonominė (socialinė) padėtis yra tokia sunki, jog netikslinga išieškoti delspinigius, todėl Pareiškėjas nuo delspinigių mokėjimo negali būti atleistas MAĮ 100 str. 1 d. 3 p. pagrindu.

Pareiškėjas su skundžiamu sprendimu nesutinka ir prašo jį panaikinti.

Pareiškėjas skunde nurodo, jog jam neaišku, koku konkrečiai teisiniu pagrindu delspinigiai jam yra apskaičiuoti už ilgesnį kaip 180 dienų laikotarpį. Pareiškėjo nuomone, MAĮ 96–98 straipsnių analizė leidžia teigti, kad delspinigiai negali būti skaičiuojami už ilgesnį laikotarpį, kaip 180 kalendorinių dienų.

Pareiškėjas nurodo, kad nuo 2010-03-05 yra iš dalies nedarbingas, t. y. jo darbingumas sumažintas 60 proc. Dėl sumažinto darbingumo dirba ne visą darbo dieną ir gauna pusę minimalaus atlyginimo. Pareiškėjas gauna valstybinio socialinio draudimo pensiją, kuri sudaro 590,99 Lt. Pareiškėjas išlaiko nepilnametę dukterį iš buvusios santuokos. Pareiškėjas taip pat turi kreditorinių įsipareigojimų, kurie siekia 1357192,50 Lt (Nordea Bank Finland Plc Lietuvos skyriui – 820000 Lt; fiziniams asmenims 537192,50 Lt).

Sprendime nurodyta VĮ „Registruų centras“ nekilnojamojo turto rinkos kainos neatitinka tikrovės, t. y. realiai jos yra ženkliai mažesnės. Pareiškėjui nepavyksta parduoti turimo turto, taip pat nepavyksta susigrąžinti suteiktų paskolų. Šiomis aplinkybėmis

Pareiškėjas siekia įrodyti tai, kad, sumokėjus delspinigius, jo finansinė būklė taptų kritinė, jis patirtų didžiulius sunkumus.

Pareiškėjas taip pat nurodo, jog turi būti atsižvelgta į MAĮ 8 str. įtvirtintus teisingumo ir protingumo principus, t. y. jog Pareiškėjas yra sąžiningas, deklaravo visus priklausančius mokėti mokesčius, o jam apskaičiuota delspinigių suma sudaro apie 70 proc. apskaičiuotos mokestinės prievolės.

Iš bylos medžiagos matyti, jog skundžiamas sprendimas tvirtintinas. Pareiškėjas neatleistinas nuo apskaičiuotų GPM delspinigių ir baudos.

Ginčas byloje yra kilęs dėl Pareiškėjo atleidimo nuo jam apskaičiuotų 152583,66 Lt PVM delspinigių. Pareiškėjas taip pat kelią klausimą dėl delspinigių apskaičiavimo pagrįstumo.

Dėl delspinigių apskaičiavimo pagrįstumo.

Pareiškėjas savo skunde teigia, jog iš principo nesutinka dėl apskaičiuotų delspinigių dydžio, t. y. jam nesuprantama, koku būdu jie apskaičiuoti. Pareiškėjo nuomone, MAĮ 96–98 straipsnių analizė leidžia teigti, kad delspinigiai negali būti skaičiuojami už ilgesnį laikotarpį, kaip 180 kalendorinių dienų.

Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad Pareiškėjas tuos pačius argumentus dėl nepagrįsto delspinigių skaičiavimo ilgiau kaip 180 dienų bei nenurodyto delspinigių apskaičiavimo teisinio pagrindo teikė tiek vietos mokesčių administratoriui, tiek centriniam mokesčių administratoriui, tiek Komisijai. Pažymėtina, jog vietos mokesčių administratorius ir centrinis mokesčių administratorius savo sprendimuose išsamiai išdėstė Pareiškėjo delspinigių apskaičiavimo teisinį pagrindą bei 180 kalendorinių dienų termino, skaičiuojant delspinigius, taikymo sąlygas. Pareiškėjui PVM delspinigiai apskaičiuoti MAĮ 96 str. 1 d. 1 punkto pagrindu, nes Pareiškėjas laiku nesumokėjo 227990 Lt PVM, susidariusį už 2008 m. sausio–gruodžio mėn. laikotarpį (Pareiškėjas PVM apyskaitas už nurodytą laikotarpį pateikė tik 2013-05-15; deklaruotas PVM nesumokėtas iki šiol). Delspinigių skaičiavimo pradžia ir jų skaičiavimo trukmė grindžiama MAĮ 97 str. 1 dalimi ir 98 str. 1–2 dalimis. Delspinigių skaičiavimo ne ilgiau kaip 180 dienų trukmė Pareiškėjo atveju siejama su teisės priverstinai išieškoti mokestinę nepriemoką atsiradimo diena. Skundžiamame sprendime yra detalizuotos mokestinės nepriemokos ir jų įvykdymo terminai, nurodyta delspinigių nuo kiekvienos mokestinės nepriemokos skaičiavimo pradžia, teisės priverstinai išieškoti mokestinę nepriemoką atsiradimo diena (2013-05-16) bei delspinigių skaičiavimo pabaigos terminas (2013-11-11). Vietos mokesčių administratoriaus 2013-09-19 sprendime dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų Nr. (23.20-08)-323-4598 atkreiptas Pareiškėjo dėmesys į tai, kad deklaruota 227990 Lt PVM suma iki minėto sprendimo priėmimo nebuvo sumokėta, taip pat jog delspinigiai Pareiškėjui gali būti skaičiuojami iki 2013-11-11, t. y. 180 dienų nuo teisės priverstinai išieškoti mokestinę nepriemoką atsiradimo dienos (2013-05-16). Integruotos mokesčių ir Mokesčių apskaitos informacinės sistemos 2013-09-17 išrašas patvirtina Pareiškėjui apskaičiuotų delspinigių dydį (152583,66 Lt). Šis dokumentas yra pateiktas byloje. Tačiau Pareiškėjas su bylos medžiaga nesusipažino, o Komisijos posėdyje, kuriame buvo nagrinėjamas jo skundas, taip pat nedalyvavo.

Komisija neturi pagrindo kitaip interpretuoti teisės normų reguliuojančių delspinigių apskaičiavimą, todėl Pareiškėjo argumentai dėl delspinigių apskaičiavimo nepagrįstumo, jų dydžio bei skaičiavimo trukmės yra niekuo neparemti. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Pareiškėjas, stebėdamasis dėl jam apskaičiuotų PVM delspinigių dydžio, nepateikė savo skaičiavimų, kurie, atsižvelgiant į delspinigių skaičiavimo etapus, skirtųsi nuo mokesčių administratoriaus pateiktų šioje mokestinio ginčo byloje. Teigtina, jog mokesčių administratorius teisėtai ir pagrįstai Pareiškėjui apskaičiavo delspinigius, o jų dydis yra apskaičiuotas teisingai.

Dėl atleidimo nuo delspinigių.

Pareiškėjas savo prašymą atleisti nuo apskaičiuotų PVM delspinigių grindžia MAĮ MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punktu, pagal kurį mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies, kai delspinigius išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal Mokesčių administravimo įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą (šis atleidimo pagrindas gali būti taikomas tik mokesčių mokėtojams – fiziniams asmenims).

MAĮ 113 str. 1 dalies 3 punkte numatyta, kad mokestinė nepriemoka gali būti pripažįstama beviltiška, kai netikslinga priverstinai ją išieškoti, kadangi sunki fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis: fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir reabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jau teikiama.

Pareiškėjas skunde Komisijai nurodė, kad jo ekonominė (socialinė) padėtis yra sunki, nes jis yra iš dalies darbingas (darbingumas 40 proc.), gauna valstybinio socialinio draudimo pensiją (590,99 Lt / mėn.), ne visą darbo dieną dirba UAB „X“ direktoriumi (darbo užmokestis – pusė minimalios mėnesio algos), išlaiko nepilnametę dukrą bei turi kreditorinių įsipareigojimų bankui ir kitiems fiziniams asmenims.

Komisija, vertindama šiuos Pareiškėjo argumentus, pažymi, jog MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkto ir atitinkamai MAĮ 113 str. 1 d. 3 punkto nuostatos negali būti taikomos vien tik formaliai atsižvelgiant į mokesčių mokėtojo priklausymą tam tikrai socialinei grupei, kuriai valstybė paprastai teikia paramą. Asmuo, net ir priklausydamas atitinkamai socialinei grupei (būdamas pensininkas, bedarbis, neįgalusis ar pan.), vis tik gali turėti nemažai turto ir finansinių lėšų, o tokiu atveju jo atleidimas nuo delspinigių jau negalėtų būti pateisinamas ekonominiu ar socialiniu požiūriu (LVAT 2011-12-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-2900-11).

Byloje, remiantis VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro 2013-10-18 duomenimis, Pareiškėjo vardu yra įregistruota visa eilė nekilnojamojo turto (iš viso 10 nekilnojamojo turto objektų, kurių vidutinė rinkos vertė sudaro 1384960 Lt), VĮ „Regitra“ duomenimis, Pareiškėjui priklauso 4 transporto priemonės. Pareiškėjo operatyvaus patikrinimo metu (2013-05-21 operatyvaus patikrinimo ataskaita Nr. 430-1879) taip pat buvo nustatytos Pareiškėjo ankstesnio laikotarpio pajamos iš nekilnojamojo turto pirkimo ir pardavimo individualios veiklos, palūkanų (pvz., 2009 m. Pareiškėjo gautos pajamos iš palūkanų sudarė 52162,53 Lt, 2010 m. – 44041,06 Lt), taip pat jog UAB „Y“, kurio akcininkas yra Pareiškėjas (50 proc. akcijų), yra skolinga Pareiškėjui 1439500 Lt pajamų, o Pareiškėjas yra suteikęs paskolas fiziniams asmenims, kurios yra negrąžintos. Be to, kaip nurodo ir pats Pareiškėjas, jis gauna pajamas, susijusias su darbo santykiais, riboto darbingumo laikotarpiu (2012-10-08–2013-10-07) gavo socialines išmokas, o jo sutuoktinė turi savo vardu registruoto nekilnojamojo turto bei transporto priemonę, vykdo individualią advokato veiklą ir gauna iš šios veiklos pajamas. Skundžiamame sprendime mokesčių administratorius pagrįstai atsižvelgė į Pareiškėjo sutuoktinės turimą turtą bei gaunamas pajamas, nes Pareiškėjas šeimos išlaikymą nurodo kaip vieną iš aplinkybių, sąlygojančių jo didelius sunkumus išgyventi ir kritinės finansinės būklės susidarymą.

Pareiškėjas savo skunde taip pat akcentuoja didelius finansinius įsipareigojimus kredito įstaigai ir fiziniams asmenims. Tačiau taip pat reikia pažymėti ir tai, kad kiekvienas asmuo, veikdamas sąžiningai, įsipareigojimus (tarp jų ir finansinius) prisiima pagal galimybes juos įvykdyti. Pavyzdžiui, 2007-04-13 dieną paimtas 820000 Lt kreditas iš banko *Nordea Bank Finland Plc* yra skirtas kredito gavėjo vartojimo poreikiams tenkinti. Sutartyje nurodyta, jog Kredito gavėjas, pasirašydamas šią sutartį, patvirtina, kad greta visų kitų prisiimamų įsipareigojimų, supranta ir šį savo įsipareigojimą (Kredito sutarties 2.1 punktą). Atitinkamai šis kreditas sudaro ne daugiau kaip 75 proc. bankui įkeisto turto rinkos vertės. Taigi, Pareiškėjo prisiimti dideli finansiniai įsipareigojimai taip pat rodo jo finansines galimybes. Be to, valstybė Pareiškėjo neįvykdytų mokestinių prievolių atžvilgiu taip pat yra kreditorius,

todėl Pareiškėjo įsipareigojimų valstybės biudžetui vykdymas negali būti vertinamas kaip išskirtinis ar mažiau reikšmingas, nei jų vykdymas kitų kreditorių atžvilgiu.

Komisija, įvertinusi Pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes dėl jo sunkios ekonominės (socialinės) padėties, taip pat mokesčių administratoriaus nustatytas aplinkybes dėl Pareiškėjo turimo ir disponuojamo turto, konstatuoja, jog Pareiškėjo atleidimas nuo delspinigių negalėtų būti pateisinamas ekonominiu ar socialiniu požiūriu, nes jis disponuoja pakankamai didelės vertės turto ir finansinėmis lėšomis. Atitinkamai Pareiškėjo ekonominė (socialinė) padėtis nelaikytina sunkia MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkto prasme, todėl jis neatleistinas nuo 152583,66 Lt PVM delspinigių mokėjimo MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkto pagrindu.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos 2013-11-22 sprendimą Nr. 68-177.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkas

Steponas Vytautas Jurna

Komisijos nariai

Laura Milašiūtė

Rasa Stravinskaitė

Edita Veršelienė

Lina Vosyliienė